

5.9.2024

Museonjohtaja

Kaupunginmuseon lausunto Jakomäen Vuorensyrjän alueen asemakaavan muutoksen ehdotuksesta

HEL 2022-007344 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Jakomäen Vuorensyrjän alueen asemakaavan muutoksen ehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Jakomäen Vuorensyrjän ympäristöä. Kaavamuutosalueeseen kuuluu osoitteessa Vuorensyrjä 3 sijaitseva pientalotontti, osoitteessa Vuorensyrjä 6 sijaitseva autopaikkojen korttelialue, osoitteessa Vuorensyrjä 7 sijaitseva Vuorensyrjän palvelutalon tontti ja osoitteessa Vuorensyrjä 8 sijaitsevan terveysaseman tontti. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu osoitteessa Jakomäenpolku 7 sijainneen Jakomäen kirkon tontti, sekä osoitteessa Jakomäentie 4 sijaitsevien Helsingin kaupungin asuntojen tontti ja sen yhteydessä sijaitseva autopaikkojen korttelialue.

Kaavaratkaisulla kehitetään Jakomäen keskusta-aluetta ja sen tavoitteena on mahdollistaa asumispainotteista täydennysrakentamista alueelle, jossa palvelut ovat hyvin saavutettavissa. Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, että täydennysrakentaminen sopii ympäristöönsä kehittämällä Jakomäen keskusta-aluetta ja uudistaen sen kaupunkikuvaa.

OAS-lausunnossaan museo totesi, että viitesuunnitelmassa ei hahmotu, että kaavaratkaisut toteutuvat tonteilla, joilla on omanalaisensa topografia, rakennuskanta ja viherympäristö. Kaavaratkaisua tuleekin kehittää siihen suuntaan, että näitä elementtejä voidaan käyttää kehittämisessä painokkaammin hyväksi. Pientalotontilla 41200/13, sekä sen viereisillä tonteilla, sijaitsevat rakennukset ovat alueen vanhinta kerrostumaa Alppikylän palstavaiheen ajoilta ennen alueen asemakaavoitusta. Suunnitelmia tulisi suhteuttaa ympäröivien tonttien pienimittakaavaisuuteen. Tontilla 41200/19 on arkkitehtitoimisto Suunnittelurenkaan suunnittelema vuonna 1987 rakennettu 2–4-kerroksinen palvelutalokokonaisuus, johon on laadittu huolellinen pihasuunnitelma. Museo esitti, että pihasuunnitelman hyväksikäyttöä tutkittaisiin uudisrakentamisen yhteydessä. Tämän lisäksi maastonmuotoja ei tulisi voimallisesti muokata uudisrakentamisen ehdoilla, vaan rakentamista tulisi pystyä sijoittamaan mahdollisimman hyvin olemassa oleviin maastonmuotoihin. Tontilla 41217/1 sijaitseva Jakomäen kirkko. Tontin keskeinen merkitys on

5.9.2024

Museonjohtaja

todennettavissa Erik Kråkströmin vuoden 1965 asemakaavasta. Kokonaisuus on huolellisesti sijoitettu vehreään ympäristöön ja tontista suuri osa on jätetty metsäiseksi, mikä on alkuperäisen pihasuunnitelman mukaista. Tontin kehittämistä tulee tutkia yksityiskohtaisesti ja kunnianhimoisesti sen kaavahistoriallisen luonteen lähtökohdista käsin.

Annetussa vastineessa todetaan, että entisille pientalotonteille suunniteltu rakennusmassa on pyritty sopeuttamaan mahdollisimman hyvin pientalotonttien läheisyyteen ja sen sijaintia ja massoittelemia on muutettu, jotta se varjostaisi naapuritaloja mahdollisimman vähän. Alueen topografia on otettu huomioon viitesuunnittelussa. Suunnittelualueen tonttien maastossa on korkeuseroja, jotka on otettu huomioon esimerkiksi pysäköintijärjestelyissä. Tontin 41200/13 viereinen pientalotontti on otettu kaavassa huomioon siten, että suunnitelmia muokattiin niin, että kerrostalo ei varjostaisi niin paljon viereistä tonttia. Myös rakennuksen etäisyyttä naapuritontin rajasta on kasvatettu. Kirkkorakennuksen kaavahistoriallinen merkitys on huomioitu kaavatyössä siten, että tontin 41217/1 paikalle Jakomäenaukion nurkalle on kaavassa merkitty liike-/palvelutilaa. Liike-/palvelutilaa tulee korostaa arkkitehtonisin keinoin sekä julkisivujen, korkeuden että sisäänkäyntien osalta, jolloin se säilyttää maisemallisesti erityispiirteensä katukuvan päätepisteenä Jakomäenaukion nurkalla entisen Jakomäen kirkon paikalla.

Suhteuttaen kaavaehdotusta museon OAS-lausunnon huomioihin, katsoo kaupunginmuseo, ettei sillä ole kulttuuriympäristön osalta ehdotukseen huomautettavaa.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Reetta Heiskanen
museonjohtaja